

A Pécsi Ítéltábla a dr. Czudar Balázs ügyvéd által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a Burai-Kovács, Perlaki, Stanka, Szikla és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt **I.rendű alperes neve** (címe) I. rendű és a személyesen eljáró **II.rendű alperes neve** (címe) II. rendű és **III.rendű alperes neve** (címe) III. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében aTörvényszék 2017. szeptember 4-én kelt ...12. számú ítélete ellen a felperes által 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 15 napon belül 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az I. rendű alperes, mint kölcsönadó a felperessel és a II-III. rendű alperesekkel, mint adósokkal 2007. szeptember 11-én tartozás megfizetése és magáncélú felhasználás céljából kölcsönszerződést kötöttek, amely szerint az alperes 25.440 svájci franknak megfelelő, legfeljebb 3.500.000 forint kölcsönt folyósít az adósok részére. Rögzítették, hogy a kölcsön folyósításának és törlesztésének pénzneme forint, a kölcsön összege az igénylés benyújtásának napján érvényes ... hivatalos pénztári devizavételi árfolyamon számított igényelt devizaösszeg 110%-ának felel meg.

A szerződés 3. pontja szerint a futamidő 300 hónap, a lejárat napja 2032. szeptember 15., a kölcsön első kamatperiódusára érvényes törlesztőrészlet összege 104 CHF, a törlesztőrészletek száma 300, az első törlesztőrészlet esedékessége 2007. október 15-e azzal, hogy az adósok ezt követően minden hónap 15. napján kötelesek megfizetni a törlesztőrészletet. A szerződés 4. pontja szerint az induló éves kamatláb 2,49% azzal, hogy a kamatrögzítés időtartama 1 év, a kölcsön kamatának megfizetése a kölcsön pénznemében történik úgy, hogy a kölcsön kamatának mértéke a mindenkori kondíciós lista alapján változhat.

A szerződés 12. pontjában írt nyilatkozat szerint az adósok a szerződés aláírásával tanúsították, hogy a lakossági üzletág általános szerződési feltételek (a továbbiakban: ÁSZF) és a lakossági ingatlanfedezetes hitelek szerződési feltételek (a továbbiakban: HSZF) tartalmát megismerték, annak egy példányát átvették és azt kifejezetten elfogadják.

A szerződő felek a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettség biztosítására az adósok ... helyrajzi számú ingatlanára jelzálogszerződést is kötöttek. Az adósok egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tettek közjegyzői okiratba foglalva a kölcsönszerződésből és a jelzálogszerződésből eredő kötelezettségeik teljesítésére.

Az ÁSZF 9.1.2. pontja szerint a kölcsön folyósítása úgy történik, hogy annak összegét a bank jóváírja az ügyfél megjelölt bankszámlájára. A 9.1.3. pont szerint az üzletfél a kölcsön összege után köteles kamatot fizetni, amit a bank kamatperiódusokra rögzíthet, az első kamatperiódust követően a bank jogosult eltérő kamatlábat megállapítani, amelyet a bankfiókokban kifüggesztett kondíciós listájában tesz közzé. A 9.1.6.2 pont szerint a bank az első törlesztőrészlet összegét és esedékességét az igénylőlap visszaigazolásában állapítja meg, a következő kamatperiódusokra megállapított törlesztőrészlet összegét az előző kamatperiódus lejártát megelőző 2. banki napon rögzíti és írásban közli az üzletféllel.

Az adósok a szerződéskötés előtt, 2007. augusztus 3-án kockázatfeltáró nyilatkozatot írtak alá, amely szerint a devizakölcsönök kamatlába jelenleg alacsonyabb, mint a forintkölcsönöké, ezért a devizakölcsönök aktuális törlesztőrészlete alacsonyabb. A devizában nyilvántartott kölcsönök rendelkeznek néhány olyan jellemzővel, amelyek további költségeket és kockázatokat jelenthetnek az üzletfeleknek. A nyilatkozat ilyen jellemzőként mutatta be a vételi és eladási árfolyam különbségét, tartalmazta, hogy a devizában nyújtott, forintban folyósított és törlesztett kölcsönöknél a kamat- és az árfolyamváltozások hatásaként a devizaalapú kölcsönök havi törlesztőrészlete a forintkölcsönöknél gyakrabban és nagyobb mértékben változhat. Amikor a forint árfolyama gyengül az adott devizával szemben (vagyis egy egységnyi devizáért a korábbinál több forintot kell fizetni), akkor a törlesztőrészlet növekszik, amikor viszont a forint árfolyama erősödik, akkor a törlesztőrészlet csökken. A devizakölcsönök kamatait a devizakamatok ingadozása is befolyásolhatja. A nyilatkozat felhívta a figyelmet arra, hogy a THM mutató mértéke nem tükrözi a kölcsön kamatkockázatát és a devizaalapú kölcsönök árfolyamkockázatát. Az adósok már e nyilatkozat aláírásával kijelentették, hogy az ÁSZF-t átvették, a rendelkezéseit elolvasták, tudomásul vették és magukra nézve kötelezőnek ismerték el.

A felek között megtörtént a 2014. évi XL. törvényben előírt elszámolás, az felülvizsgálatnak minősül, az annak alapján megállapított devizaalapú tartozást az alperes 4.420.424,59 forintba számította át a 2014. évi LXXVII. törvény alapján.

A felperes módosított keresetében elsődlegesen a kölcsönszerződés létre nem jöttének, másodlagosan érvénytelenségének megállapítását kérte, és annak jogkövetkezményeként a szerződés érvényessé nyilvánítását, a jogkövetkezmény alkalmazására vonatkozóan a felek közötti elszámolás alapján összecszerűen megjelölt kérelme szerint az I. rendű alperessel szemben fennálló tartozása 840.996 forint.

Elsődleges keresete körében arra hivatkozott, hogy a felek a kölcsönszerződés lényeges tartalmában, a kölcsön összegében, kamatában, a törlesztőrészlet összegében nem állapodtak meg, ezért a szerződés a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (1959. évi Ptk.) 205.§ (2) bekezdése alapján nem jött létre.

A felperes álláspontja szerint a szerződés teljes egészében egyrészt a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213.§ (1) bekezdés a), d) és e) pontjai alapján semmis, mert nem tartalmazza a szerződés tárgyát, azoknak a feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható,

valamint csak az első kamatperiódus idejére tartalmazza a törlesztőrészletek összegét, azt követően nem. Hivatkozott az érvénytelenség okaként arra is, hogy a felek főszolgáltatása körébe tartozó, az árfolyamkockázatot az adósokra telepítő szerződési feltétel az 1959. évi Ptk.209/A.§ alapján tisztességtelenség okán semmis. A felperes arra is hivatkozott, hogy az ÁSZF és a HSZF általános szerződési feltételként nem váltak a szerződés részévé, mivel azokat nem írta alá. Kérte továbbá a per tárgyalásának felfüggesztését az Európai Unió Bírósága előtt C-483/16, C-38/17, C-51/17, C-118/17 és C-126/17 számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárások befejezéséig.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Az elsődleges kereseti kérelem kapcsán elsőként arra hivatkozott, hogy a megállapítási kereset Pp.123.§-ában előírt feltételei nem állnak fenn, ezen túl álláspontja szerint a szerződő felek a kölcsönszerződés tartalmában megegyeztek, ezért az érvényesen létrejött. A másodlagos kereset kapcsán kiemelte, hogy az általános szerződési feltételek a szerződés részévé váltak, a HSZF 4.4. pontjából és a kockázatfeltáró nyilatkozatból kitűnően az átlagosan tájékozott fogyasztó számára világos és érthető szerződéses kikötéssé tette a nyújtott tájékoztatás az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződéses rendelkezést.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest az I. rendű alperes javára 63.500 forint perköltség megfizetésére.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy az elsődleges kereseti kérelem tekintetében a megállapítási kereset Pp.123.§-ának feltételei fennállnak, ezért azt érdemben vizsgálta és alaptalannak találta. Rögzítette, hogy a felek között fogyasztói szerződésnek minősülő kölcsönszerződés jött létre, mely devizaalapú kölcsönszerződés volt, ezért a kölcsönösszeg és a törlesztőrészlet összege meghatározott, a kölcsön forintösszege svájci frankban a szerződésben meghatározott árfolyamon egyértelműen kiszámítható, továbbá a szerződés rögzíti a törlesztőrészlet induló összegét, valamint részletesen és ellenőrizhetően meghatározza a további törlesztőrészletek kiszámításának módját. Az ügyleti kamat vonatkozásában megállapította, hogy a szerződés megkötésekor nem lehetett pontosan meghatározni, hogy annak kamatlába hogyan és miként változhat.

Álláspontjának alátámasztására felhívta az 1/2016. Polgári Jogegységi Határozatot, aminek alapján vont le azt a következtetést, hogy ezen indokok azt is alátámasztják, a kölcsönszerződés megfelelt a Hpt.213.§ (1) bekezdés a) és e) pontja által előírtaknak, e jogszabályi rendelkezések alapján érvénytelensége nem állapítható meg. A Hpt.213.§ (1) bekezdés d) pontja kapcsán megállapította, hogy a hiteldíj egyoldalú megváltoztatását lehetővé tevő szerződési feltétel a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 tv.) 4.§ (1) bekezdése alapján semmis, a felek a fogyasztók ebből eredő követelésével a 2014. évi XL. törvény (DH2 tv.) alapján már elszámoltak, ezért ebben a körben a szerződési kikötés érvényességéről bírói döntés már nem hozható.

Az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési kikötés tisztességtelensége kapcsán kiemelte, az I. rendű alperes által alkalmazott általános szerződési feltételek az 1959. évi Ptk.205/B.§ (1) bekezdése szerint a szerződés részévé váltak, a felperes írásban elismerte az ÁSZF és a HSZF átvételét, megismerését és elfogadását. A kölcsönszerződés és a részévé vált általános szerződési feltételek rendelkezései alapján azt állapította meg, hogy az I. rendű alperes a Hpt.203.§ (6) és (7) bekezdésében, az 1959. évi Ptk.205.§ (3) bekezdésében és a Kúria 6/2013. számú és 2/2014. számú Polgári Jogegységi Határozataiban foglaltaknak megfelelően nyújtott tájékoztatást arról, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül az adósokat terheli, a forint leértékelése esetén a törlesztőrészletek mértékének változása miként következhet be. Kiemelte, hogy a felperes már a szerződés megkötését megelőzően aláírta a kockázatfeltáró nyilatkozatot, ami megfelelő

tájékoztatást tartalmazott az árfolyamváltozás lehetőségére és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre. A tájékoztatásnak nem kellett kiterjednie az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére. Ezért úgy ítélte meg, az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes, körültekintő átlagos fogyasztó számára az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatos szerződési feltétel világos és érthető volt.

A tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmet azért utasította el, mert az abban felhívott előzetes döntéshozatali eljárások olyan jogkérdésekre vonatkoznak, amelyek eltérőek a perbeli jogvita tárgyától.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett, annak megváltoztatását és keresete teljesítését kérte. Álláspontja szerint az általános szerződési feltételek nem váltak a szerződés részévé. Hivatkozott arra, hogy a szerződés tárgya nem tekinthető meghatározottnak, a szerződés a kölcsönösszeg lehetséges felső határát rögzíti csupán, a kölcsön kamatát és a törlesztőrészlet összegét kizárólag az első kamatperiódus tekintetében rögzíti, ezért a felek a lényeges kérdésekben nem állapodtak meg, a kölcsönszerződés tehát nem jött létre. Fenntartotta azt az álláspontját is, hogy az árfolyamkockázat kapcsán az árfolyamváltozás kockázatáról nyújtott banki tájékoztatás nem volt megfelelő, annak alapján a felperes alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, illetőleg az őt csak korlátozott mértékben terheli. Hivatkozott az Európai Unió Bírósága C-186/16 számú ügyben hozott ítéletére, amely szerint a kifogásolt szerződési feltétel akkor minősül érthetőnek, ha annak alapján a fogyasztó értékelni tudja annak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt esetlegesen jelentős gazdasági következményeit is. Annak alátámasztására, hogy a szerződéskötéskor az átlagos fogyasztók ismeretei nem voltak elegendőek az eladósodás valódi kockázatainak felismerésére, csatolta a ... Bank felméréséről készült tanulmányt és a devizahitelezés tárgyában közzétett újságcikkeket. Kérte továbbá a per tárgyalásának felfüggesztését az Európai Unió Bírósága előtt C-38/17, C-51/17, C-483/16, C-118/17 és C-126/17 szám alatt folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárások jogerős befejezéséig.

Az I. rendű alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Az elsődleges kereset kapcsán továbbra is hivatkozott arra, hogy a szerződés létre nem jöttének megállapítására irányuló kereset előterjesztésének a Pp.123.§-ában foglalt feltételei nem állnak fenn, ezen túl arra, hogy a kölcsönszerződésben a kölcsön összegének, ügyleti kamatának és a törlesztőrészletek összegének meghatározása a Hpt.213.§ (1) bekezdés a) és e) pontjának megfelelően megtörtént. Kiemelte, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozat tartalma alapján megfelelő tájékoztatást nyújtott az árfolyamkockázatról. Álláspontjának alátámasztására egyedi ügyben hozott bírósági határozatokra hivatkozott.

A másodfokú bíróság a tárgyalás felfüggesztésére irányuló kérelmet nem teljesítette.

Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 267. cikkében foglaltak szerint az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés hozatalára e szerződés értelmezése, az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése kérdésében.

A 3/2005.(XI.14.) PK-KK vélemény indokolása szerint amennyiben a bíróság arról szerez tudomást, hogy az előtte folyó perben bizonyított tények alapján felmerült jogkérdésben, más polgári perben a jogviszony minősítése szempontjából azonos tényekre alapítottan a Pp.185/A. §-a alapján előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményeztek, és a bíróság úgy ítéli meg, hogy az EK szerződés értelmezése, vagy a közösségi intézmények jogi aktusainak érvényessége és értelmezése szükséges,

mert ezektől függ az ügy érdemi eldöntése, úgy az EU Bíróság döntésének közzétételéig a per tárgyalását a Pp.152. § (2) bekezdése alapján felfüggesztheti.

Az előzetes döntéshozatali eljárás és a jelen eljárás összefüggése csak akkor állapítható meg, ha az előzetes döntéshozatali eljárásban vizsgált kérdés a kereset tárgya volt, és a fellebbezés folytán tárgya a másodfokú eljárásnak is. Ezért a másodfokú bíróság azt tekintette át, hogy a keresetben és a fellebbezésben előadottak összefüggenek-e az Európai Unió Bírósága előtt előzetes döntéshozatal tárgyában folyamatban lévő ügyekkel, és annak alapján az ügy érdemi elbírálásának előkérdése-e valamelyik előzetes döntéshozatali eljárásban hozható határozat.

Ismert a másodfokú bíróság előtt, hogy az Európai Unió Bírósága a C-483/16 számú ügyben az uniós jogi normákat - köztük a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv 7. cikk (1) és (2) bekezdéseit - úgy kell-e értelmezni, mint amik kizárják a fogyasztó hiteladós peres félnél a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozattal kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben (a továbbiakban: DH1 törvény) rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL törvény (a továbbiakban: DH2 törvény) szerinti többletkövetelmények alkalmazását.

Az igényérvényesítés feltétele e szerint az érvénytelenség a DH2 törvényben meghatározott jogkövetkezménye alkalmazása iránti kérelem és számszakilag ellenőrizhető elszámolás előterjesztésének előírása. Ebben a perben felperes a keresetét a DH2 törvény 37.§-ának megfelelően terjesztette elő, ezért a C-483/16. számú eljárásban eldöntendő értelmezési kérdés nem előkérdése jelen per mikénti elbírálásának.

A C-51/17 számú előzetes döntéshozatali ügy az árfolyamkockázat kérdésével kapcsolatos, elsősorban annak tisztázására irányul, hogy az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó, és a devizahitel-szerződések egyik fő tárgyának tekinthető szerződési feltétel tisztességtelen jellege a 93/13. EGK irányelv alapján vizsgálható-e vagy sem. Az előzetes döntéshozatali eljárás az irányadó nemzeti jognak, a devizatörvények rendelkezéseinek azon az értelmezésén alapul, hogy az árfolyamrésszel együtt az árfolyamkockázat viselésének kötelezettségét is előíró, tisztességtelen szerződési feltétel kiesésével az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződési feltétel jogalkotási beavatkozás következtében ex tunc hatállyal vált a szerződés részévé. Az árfolyamkockázatot érintő ex tunc hatályú beavatkozásra vonatkozó, a kevesebből a többre (az árfolyam mikénti alkalmazásából az árfolyamkockázat viselésének kötelezettségére) típusú következtetésen alapuló közvetett értelmezéshez azonban jogalkalmazási konszenzus nem fűződik. Az előzetes döntéshozatali eljárás tárgyává tett kérdések ennek megfelelően elsődlegesen nem valamely közösségi jogi aktus, hanem a nemzeti jog értelmezését igénylik, amit az Alaptörvény 28. cikkének értelmében az uniós jog primátusának elvét nem sértve, a nemzeti bíróságoknak kell elvégezniük. Ebben a körben utal a másodfokú bíróság arra is, hogy az elsőfokú bíróság érdemben vizsgálta, a szerződés árfolyamkockázatot adósra telepítő, főszoolgáltatást megállapító rendelkezése világos és érthető-e, ezért a tisztességtelen szerződési feltétel alkalmazásának megszüntetésére irányuló fogyasztói igényérvényesítés biztosításának nem volt előkérdése az előzetes döntéshozatali eljárásban tisztázandó fenti kérdés.

Az adott előzetes döntéshozatali eljárás tárgyát képező többi kérdés - így az árfolyamkockázatot fogyasztóra telepítő szerződési feltétel világos és érthető megfogalmazásának mibenléte - azért nem érintette ezt a pert, mert az ítéletábra álláspontja szerint a főszoolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés tisztességtelensége vizsgálhatóságának szempontjai körében a Kúria által

kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárásban az Európai Unió Bírósága már közzétette a C-26/13 számú ítéletét, az irányelv 4. cikk (2) bekezdésének értelmezéséről. A Kúria ennek alapján adott iránymutatást a 2/2014. Polgári Jogegységi Határozatban az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződési feltétel tisztességtelenségének vizsgálata során alkalmazandó szempontokról. Az irányelv értelmezését megalapozó jogkérdésre vonatkozó ítélkezési gyakorlat folytán az ismételt előzetes döntéshozatali kérdés elbírálása, az irányelv újbóli értelmezése nem minősül jelen ügy előkérdésének, hiszen a jelen jogvita az irányelv ismételt értelmezése hiányában is érdemben eldönthető.

A C-118/17 számú előzetes döntéshozatali eljárásban feltett kérdések a szerződés érvénytelenségének bíróság általi orvoslására vonatkoznak. Az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntése és a másodfokú bíróság egyező jogi álláspontja folytán az érvénytelenség jogkövetkezményéről ebben az eljárásban nem kellett határozni, így ezen előzetes döntéshozatali eljárásokban hozható ítélet meghozataláig nem volt indokolt a tárgyalás felfüggesztése.

A C-38/17 számú, és a C-126/17 számú előzetes döntéshozatali eljárásban a bíróságok által feltett kérdések a deviza alapú kölcsönszerződések valamely főszolgáltatás körébe tartozó lényeges elemének (kölcsönösszeg, törlesztő részlet, kamat, folyósítási árfolyam) világos és érthető megfogalmazásának vizsgálata során alkalmazandó szempontok meghatározására irányulnak. A felperes ebben a perben a szerződés érvénytelenségét azonban kifejezetten az árfolyamkockázatot fogyasztóra telepítő szerződési feltétel világos és érthető megfogalmazásának hiányára alapította, nem hivatkozott olyan feltételek világos és érthető megfogalmazás hiánya miatti tisztességtelenségére, amelyek vizsgálatához az előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményező bíróságok az Európai Unió Bírósága jogértelmezését kérték, így ezek az eljárások nem döntenek el a jelen perben is felmerülő kérdést. Ezen túl a C-38/17 számú ügy azokban a perekben lehet előkérdés, ahol a bank a szerződéskötéskor már ismeri a folyósítási árfolyamot, mert csak az ismert árfolyamot közölheti a fogyasztóval - a perbeli szerződésnél ez nem állt fenn, a folyósítás 10 nappal később történt, mint a szerződés megkötése. A C-126/17 számú ügy akkor lehet releváns, ha a szerződés a devizaösszeget tájékoztató jellegűként, a forintösszeget finanszírozási igényként jelöli meg, a perbeli szerződésnek azonban nincs ilyen tartalma.

Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet érdemben bírálta felül, és ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást lényegében helytállóan állapította meg. Azt az okirati bizonyítékok alapján csupán azzal egészíti ki, hogy a HSZF 4.4. pontja szerint az adósok a szerződés aláírásával tudomásul vették azt is, hogy a kölcsön igénybevételével együtt járó, az árfolyamváltozásokból eredő kockázatot teljes mértékben maguk viselik. A kiegészített tényállásra is figyelemmel egyetértett az elsőfokú bíróság által a szerződés létrejötte és érvényessége körében levont jogi következtetésekkel és ezért az érdemi döntéssel.

A felperes a másodfokú eljárásban csatolta a ... Bank kutatásáról készített tanulmányt, valamint a devizahitelekkel kapcsolatos újságcikkeket. Figyelemmel arra, hogy ezek a bizonyítékok nyilvánvalóan nem az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutottak a tudomására, a fellebbezési eljárásban történő előterjesztésüknek a Pp.235.§ (1) bekezdésében írt feltétele nem állt fenn, ezért azokat a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 123. § (1) bekezdése szerint helyesen rögzítette, hogy a szerződés létre nem jöttének megállapításra irányuló kereseti kérelemnek helye van, mert a kért megállapítás a felperes jogainak az I. rendű alperessel szemben való megóvása végett szükséges és a felperes

teljesítést nem követelhet, saját számítása szerint is neki áll fenn tartozása az I. rendű alperessel szemben. A szerződés létrejöttének kérdését ezért a bíróságoknak érdemben kellett vizsgálni.

A felperes fellebbezési álláspontjával szemben az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg, hogy az ÁSZF-ben és a HSZF-ben foglalt általános szerződési feltételek a felek szerződésének részévé váltak. Helytállóan hívta fel az 1959. évi Ptk.205/B.§-át, amely szerint az általános szerződési feltétel akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta. A felperes a kölcsönszerződés 12.1. pontjában nyilatkozott arról, hogy az ÁSZF és a HSZF tartalmát megismerte, azok egy példányát átvette és kifejezetten elfogadta, illetve az ÁSZF vonatkozásában ilyen tartalmú írásbeli elismerő nyilatkozatot már 2007. augusztus 3-án a kockázatfeltárási nyilatkozat aláírásával is tett. Ezekkel a nyilatkozatokkal az alperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek eleget tett, a felperesnek ezzel kapcsolatban ellenbizonyításra lett volna lehetősége, amivel azonban nem élt.

Mind a szerződés létrejöttének, mind pedig a Hpt.213.§ (1) bekezdés a) és e) pontja megsértésének vizsgálatakor annak volt jelentősége, a felek a kölcsön és a törlesztőrészek összegében, valamint a kamat mértékében megállapodtak-e vagy sem, ennek vizsgálatakor pedig lényeges a szerződés minősítése.

A felperes fellebbezésében is alaptalanul hivatkozott arra, hogy az I. rendű alperessel forint kölcsönszerződést kötött. Az elsőfokú bíróság helyesen hívta fel a 6/2013. számú Polgári Jogegységi Határozatot, amelynek 1. pontja szerint devizaalapú kölcsönszerződés esetén a felek a hitelezőnek és az adósnak a kölcsönszerződésből fakadó pénztartozását egyaránt devizában határozták meg (kirovó pénznem), és azt mindkét fél forintban volt köteles teljesíteni (lerovó pénznem). E szerződés típusnál az adós az adott időszakban irányadó forintkölcsönnél kedvezőbb kamatmérték mellett devizában adósodott el, amiből következően ő viseli az árfolyamváltozás hatásait: a forint gyengülése az adós fizetési terhének növekedését, erősödése pedig a csökkenését eredményezi. A perbeli kölcsönszerződésből kitűnik, a kölcsönvevők szándéka arra irányult, hogy forintban jussanak kölcsönhöz és a tartozást is forintban fizessék vissza, kamatfizetési kötelezettségük ugyanakkor a szerződéskötés idején jellemző, forintkölcsönre irányadó kamatnál kedvezőbb legyen. Ennek megfelelően a szerződésben a kirovó és a lerovó pénznem egymástól eltért, a felek a pénztartozást úgy határozták meg, hogy az adósok az esedékességkor annyit fognak forintban fizetni (leróni), amennyi megegyezik a szerződésben svájci frankban kirótt pénztartozással. Ezért nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a felek szerződését devizaalapú kölcsönszerződésnek minősítette.

A felperes a szerződés 2. pontjának - amely szerint a kölcsön összege 25.440 CHF-nak megfelelő, legfeljebb 3.500.000 forint összeg - alaptalanul tulajdonított olyan tartalmat, hogy a kirovó és a lerovó pénznem egyaránt forint, a devizaösszeg csak a forintösszeg számításának alapja. A szerződés 1959. évi Ptk.207.§-a szerinti értelmezésével csak azt lehetett rögzíteni, hogy a felek az 1/2016. PJE 1. és 2. pontja szerint forintban határozták meg a folyósítása kerülő kölcsön összegét 3.500.000 forintban, amit a szerződésben meghatározott folyósításkori árfolyamon kell devizára átszámítani. A felek megállapodásának tényét, illetve a szerződés tárgyának meghatározottságát nem teszi kétségesse az, hogy az alperes 25.440 CHF forint ellenértékeként legfeljebb 3.500.000 forintnak a folyósítását vállalta azzal, hogy a kölcsöntartozást a folyósított forintösszeg folyósításkor irányadó árfolyama alapján kell átszámítani svájci frankra.

A másodfokú bíróság kiemeli, hogy ez a megállapodás teljesült is, az alperes csatolt okiratok szerint 3.500.000 forint kölcsönt folyósított, amit 23.336,45 CHF összegben tartott nyilván. Figyelemmel

arra, hogy a kölcsön folyósításkori összegét az adós sem akkor, de a per során sem kifogásolta, nem lehet olyan jogi álláspontra helyezkedni, hogy a kölcsönszerződés a kölcsönösszegben történő megállapodás hiányában ne jött volna létre, hiszen a konszenzus a folyósított összegre mindenképpen kiterjedt.

A törlesztőrészlet induló összegében és a kamat induló mértékében is megállapodtak a szerződő felek, azt a szerződésük kifejezetten tartalmazta, 104 CHF, illetve 2,49% mértékében. Mivel azt is kikötötték, hogy a kamat a mindenkori kondíciós lista alapján változhat egy éves kamatperiódussal, ezért az első kamatperiódus után alkalmazandó ügyleti kamatot és fizetendő törlesztőrészlet összeget a szerződéskötéskor nem lehetett számszerűen meghatározni. A szerződésük tehát azzal tett eleget az 1959. évi Ptk.205.§ (2) bekezdésében, valamint a Hpt.213.§ (1) bekezdés e) pontjában foglalt rendelkezéseknek, hogy rögzítette az induló kamat és az induló részlet összegét, és tartalmazta a későbbi kamat meghatározásának, valamint a későbbi törlesztőrészlet kiszámításának a módját (BDT2016. 3457). A szerződés létre nem jöttére, illetve a Hpt.213.§ (1) bekezdése szerinti semmisségére alapított keresetek tehát alaptalanok voltak.

A felperes a fellebbezésében az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltétel tisztességtelenségére is alaptalanul hivatkozott. Ebben a körben az elsőfokú bíróság helyesen indult ki a 2/2014. számú Polgári Jogegységi Határozat 1. pontjának (3) bekezdése alapján abból, hogy az a szerződési kikötés, amely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a felek közötti fogyasztói szerződésben az 1959. évi Ptk.205.§ és 209.§-ai szerinti általános szerződési feltételnek minősül, amelynek tisztességtelensége csak akkor állapítható meg, ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli. Helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság, hogy a szerződéskötés előtt nyújtott tájékoztatást tartalmazó kockázatfeltáró nyilatkozat szövegéből egyértelműen és világosan kitűnt, a devizában nyújtott, forintban folyósított és törlesztett kölcsönöknél az árfolyam (és kamat) változások hatásaként a devizaalapú kölcsönök havi törlesztőrészlete a forintkölcsönöknél gyakrabban és nagyobb mértékben változhat, amit kockázatot jelent, a kockázatot pedig a HSZF 4.4. pontja szerint teljes mértékben az adósok viselik. Erre tekintettel a felperes alappal nem gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli. A felperes fellebbezési álláspontjával szemben e tájékoztatás alapján egyértelmű és érthető szempontok mentén értékelhette a kifogásolt szerződési feltételből eredő gazdasági következményeket, azt, hogy pénzügyi kötelezettségei növekedésének kockázatával jár.

Azt is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a jelentős mértékű kedvezőtlen árfolyamváltozás futamidő alatti bekövetkezéséről az I. rendű alperes a szerződéskötéskor nem nyújthatott tájékoztatást. A Kúria 6/2013. számú Polgári Jogegységi Határozatának indokolása 3. pontjából kitűnően vizsgálta ezt a kérdést, és a PSZÁF tájékoztatása, valamint az MNB stabilitási jelentése alapján azt állapította meg, hogy a 2001-2008. közötti időszakban nem volt előre látható a jövőbeli árfolyamváltozás iránya és mértéke. Ezért a felperes által elvárt, erre kiterjedő tájékoztatást az alperes nem is teljesíthette volna, a jövőbeni árfolyamváltozás iránya és mértéke nem minősült az alperes által ismert, a felperes kockázatát érintő olyan adatnak, amire a tájékoztatásnak ki kellett volna terjednie.

A fellebbezés kapcsán arra utal még a másodfokú bíróság, hogy az Európai Unió Bíróságnak C-186/16 számú ítéletében a bíróság a C-32/13 számú ...-ügyben hozott ítéletnek megfelelően határozta meg a főszoolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés világos és érthető megfogalmazása vizsgálatának szempontjait. A Kúria ennek megfelelően hozta meg a 2/2014.

számú Polgári Jogegységi Határozatát, amit az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazott, ezért eltérő következtetés levonására a C-186/16 számú ítéletből kitűnő ítélkezési gyakorlat sem adott alapot.

Az árfolyamkockázattal kapcsolatos világos és érthető írásbeli tájékoztatással szemben a felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy az árfolyamváltozás várható alakulásáról, maximális mértékéről a pénzügyi intézménytől, annak képviselőjétől konkrét, hitelt érdemlőnek tűnő, később azonban tévesnek, valótlanak bizonyult tájékoztatást kapott, aminek alapján az árfolyamkockázat korlátlan viselésének szerződési rendelkezése az alperesnek felróható okból mégsem vált számára világossá, felismerhetővé, illetve érthetővé. A felperes azonban az írásbelitől eltérő tartalmú tájékoztatásra nem is hivatkozott.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdés és a Pp.254.§ (3) bekezdése alapján helytálló indokaira utalással helybenhagyta.

A felperes fellebbezése sikertelen volt, ezért a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján köteles az alperes részéről felmerült másodfokú perköltséget megfizetni, mely az őt képviselő ügyvéd 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdése alapján megállapított, a másodfokú eljárásban indokoltan kifejtett képviseleti tevékenység terjedelmére figyelemmel a (6) bekezdés alapján mérsékelt, általános forgalmi adóval növelt ügyvédi munkadíja. A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 108.200 forint fellebbezési illetéket az állam viseli a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14.§-a alapján.

Pécs, 2018. február 22.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró